

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre. . . . 6 korona.
Ígyes száraz 4rs 6 filler.

MEJELENIK HETENKENT EGYSZER:

penteken és minden törvényhatósági bizottsági közgyűlését követő napon.

A VÁROS

SZERKEZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat
irodájában.

Ide küldendők a kéziratok és előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KOZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. — Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A város hivatalos órái.

A városi tanács az általunk most több ízben szorgalmazott délutáni hivatalos órák ideiglenes megszüntetése tárgyában a következő határozatot hozta:

6295/1906. sz.

Főjegyző véleményes javaslata, a hivatalos óráknak a nyári hónapok alatt próbaképen megváltoztatása iránt.

Határozat.

A javaslat indokaival a városi tanács egyetért s tekintettel azon körülményre, hogy nemcsak a külföldön, de fő- és székvárosunkban és hazánk több helyén a Miniszteriumokon elkezdve minden közhivatalban dél és illetve ebéd előtt tartatnak a hivatalos órák s ezen idő, különösen a nyár folyamán, ugy egészségi, mint ügyezgatóságoknál, több állami és más közhivatalban, a pénzügyhatóságoknál, több állami és más közhivatalban, a pénzügyhatóságoknál stb.; és mint ahogy éveken át akadálytalanul és minden panasz vagy felszólalás nélkül elvégezte az adóügyi és a katonai s illetékesi ügyintézését; mert nyáron a közönség dolga, utánjárása is kevesedik, mivel a polgárság tanyáján, szőlőjében, majorsági földjén gazdálkodással van elfoglalva s illetve szórakozik vagy pihen s legnagyobb részt oda költözik, mások fürdőznek, utaznak, nyaralokban, kertekben laknak, s legalább is a délutánokat ott töltik; a kisebb javadalmas és nagy családdal bíró tisztviselők, különösen napdiások, mint az a fővárosban is van, hivatalos költelenségük sérelme nélkül délután is magán munkálatokat végezhetnek és így megélhetésüket, gyermekeik műveltetését tisztességes mellékkereset által jobban biztosíthatják, elősegíthetik, mit megakadályozni a törvényhatóságoknak érdekében nem állhat; mert továbbá: már 2 középiskolában, u. m. az állami főreáliskolában a déli 1 óráig tartó tanítás nem csupán a nyári hónapokban, de az egész télen át is már gyakorlatban van véve, a róm. kat. főgimnáziumban pedig szeptemberben megkezdették s ez éppen a megkezdett szülőknél mintegy 95—98%-a kívánta s a tanításnak ebéd előttre áttételének kérdése a többi tanintézeteket is komolyan foglalkoztatja; mert a tisztviselők magán viszonyai, sőt társadalmi helyzete is hangosan követeli, hogy ügyei végzésére, társadalmi kötelezettségei és közterén való működése teljesítésén

a nap folyamán szabad idővel rendelkezék úgy, hogy ezen időt ne hivatalos tevékenységétől vonja el s üdülésére is szentelhesse a tikkasztó hőségben megfelelő időt; végre mert a hivatalos órák megváltoztatásával sem a közügy nem szenved, sem a törvényhatósági bizottság tagjainak tevékenysége sem lesz az ebéd előtti időre áttéve, mivel a közgyűlési és az albizottságok gyűlései ezután is a délutáni órákban tartanak;

mindeneknél fogva elhatározza a városi Tanács, hogy egyelőre és próbaképen f. évi június hó 1-től szept. 15-ig terjedő időben

1. a hivatalos órák a kezelő- és segéd személyzet által d. e. 7—1 óráig, a fogalmazási szakban működők által pedig d. e. 8—1 óráig tartassanak.

Ezen különbséget szükségessé teszi azon körülmény, hogy a központi fogalmazási szakban működők délutáni gyűlésekben megjelenni kötelesek. A vasárnapi hivatalos órák az eddigi gyakorlat szerint tartandók meg.

2. Hasonló intézkedés megállapítására, sőt az egész év folyamán leendő életbeletptetésére megkeresi a Tanács az összes hatóságokat és tanintézeteket.

Amidőn kimondja a Tanács, hogy elvárja és megköveteli az összes tisztviselők, segéd- és kezelő személyzetétől, hogy ezen megállapított új hivatalos órákat pontosan betartják s az alatt teendőiket lelkiismeret buzgalommal és megszakítás nélkül végzik, felkéri polgármestert és a hivatali főnököket, hogy jelen határozat betartását szigorúan ellenőrizzék és a a mulasztók felelősségre vonása iránt a szükséges lépéseket tegyék meg.

Végül kimondja a Tanács, hogy

a) tekintettel a szervezeti szabályzat XVII. rész 183. § b) pontjában foglalt rendelkezésre, az iktató hivatalok a hivatalos órákat mint eddig, úgy ezután is d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig kötelesek megtartani és

b) jelen rendelkezés a rendőrségnél, továbbá a városi üzletinél és javadalmi kihasználásánál alkalmazott személyzetre természetesen nem vonatkozik.

Jelen határozat „A Város” című lapban nyomtatni rendeltetik.

Miről a Tanács összes bel- és kültagjai, a városi árvaszék, az összes hivatalfőnökök alantasaik értesítésén

végett határozatilag vétiv mellett s a helybeli összes közhatalok és tanintézetek jelen határozatnak „A városban megjelenő 1—1 példányának csatolása mellett levéllileg értesítettnek.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1906. évi május hó 11-én tartott ülésében.

Kiadta:

Vecsey Imre,
főjegyző.

Indítvány a Debreczenben felállítandó Bocskay-szobor ügyében.

Oláh Károly kulturatanácsnok a következő indítványt terjesztette a Tanács elé:

79/1906. szám.

Tekintetes Tanács!

Ez év a Bocskay István'é! Mert e nagy férfi felettébb kimagasló történelmi fényes alak, — kinek általánosan ismert ragyogó érdemeit nem szükséges bővebben méltatnom, sőt arra csekély tehetőségem képtelen is, — 300 évvel ezelőtt hozta létre a nevezetes és nagy horderejű bécsi békét.

Bocskay emlékre az egész Magyar hazában nagy ünnepeket tartanak és az Ó dicső emlékét nemcsak a magyar protestánsok, de e Magyar haza minden igaz polgára vallaskülönbség nélkül méltán és lelkesen ünnepe!

Ez ünnepek sorában ki kell venni méltó részét a nagy Debreczennek a felvilágosodás és tudományörökségnek, a nevezetes kalvinista központnak és a tiszta haszaszeretet köztételen és meleg otthonának is!

Részemről nem tartom elegendőnek azt, hogy itt csak iskolai és más ünnepélyek tartassanak, mert a szó elhangzik az irás talán maradóan ugyan, de a leveles ládáknak el lesz rejtve.

Bocskaynak ércz emlék kell városunk egyik közterén, hogy az ércz alak a késő nemzedéknek is hirdesse Bocskay magasztos művét, nemes személyiségét és azon hatást, amelyet az ő szelme, műve és példája hosszú századokon, sok nemzedékre sőt a legkésőbb utókoron tett, illetve kell, hogy tegyen.

És e szobormű a nagy férfi emlékéhez és a várososhoz méltóan ugyan, de mindamelett igen kevés költséggel még ez év folyamán felállítható lenne. Ugyanis:

Hermann Ferencz budapesti érczöntő azon Bocskay-szobornak Holló által készített mintáját, melyet Ó Felsége a király — tudtommal 24,000 korona költséggért készítettet és az Andrássy-uton felállítatot, számítva a 300 éves évfordulóra, még egy teljesen hasonló, művészi kivitelű példányban érczbe öntötte és azt személyes érintkezésem folytán hajlandó volna az előállítás költségéért, — csekély 7000 koronáért Debreczennek eladni. A talpazat — az ő számítása szerint — 2000 koronába kerülne s ha még számítunk minden egyébre 1000 koronát, összesen 10,000 korona csekély árért Bocskay emléket a hálas debreczeni közönség remek szoborral örökítheti meg, sőt árának kifizetése a jövő évre is maradhaván, a remekmű megszerzése pénzügyi akadályba sem ütközik. Csak siessünk, hogy a szobrot városunk részére lefoglaljuk.

Tisztelettel kérem a Tekintetes Tanácsot, méltóztassék jelen beadványomat a tekintetes közgyűlés elé pártolólag betervezni, ahol is javasolom, hogy:

1. mondja ki a tek. bizottsági közgyűlés, mikép a jelzett szobrot, — esetleg a tisztultulni egyházkerület és a helybeli ev. ref. egyház hozzájárulásával megszerezni óhajja és annak költségeihez, — talán a jövő évi költségvetés terhére legalább 6000 koronával hozzájárul s 2000—2000 korona hozzájárulás biztosítása iránt az ev. ref. egyházkerületet és a helybeli ev. ref. egyházat egyidejűleg megkeresi;

2. a jelzett két egyházi testület bevonásával szoborbizottságot alakít s annak feladatává teszi, hogy a szobor felállításának helyét hozza javaslatba, a szobrot vegye meg, a talpazatot készíttesse el s általában mindent tegyen meg arra nézve, hogy a szobor még az év folyamán leleplezhető legyen.

A nemzet, mely nagy multját elfeledi, nem érdemes fényes jövőre!

Debreczen, 1906 május 12-én.

Tisztelettel
Oláh Károly,
tanácsnok.

6880/1906. sz.

Oláh Károly tanácsnok javaslatára Bocskay István érczszobrának Debreczenben felállítására tárgyában.

Határozat

A városi Tanács ezen javaslatot helyesléssel fogadja és dicső emlékü nagy történelmi alakunk Bocskay István érczszobrának, a bécsi békekötés jelen 300-ik évfordulójában városunkban felállítását óhajja, annál is inkább, mert a javaslat szerint a már készen levő érczszobor megszerzését nagyobb anyagi akadályokba ütközökné nem tartja.

Mielőtt azonban jelen ügyben sürgős előterjesztést a legközelebbi közgyűlésnek megtenné, az indítványt főszámvéveinek a szobor felállítására vonatkozó pénzügyi véleménye megtétele végett oly felhívással adja ki, hogy az ügyiratokat saját javaslatu kapcsán s a legsürgősebben a jog- és pénzügyi bizottsághoz közvetlenül terjeszse be.

Egyidejűleg a tanács megkeresi jog és pénzügyi bizottságot, hogy ezen ügyet legközelebbi ülésében tárgyalja és úgy készítse elő, hogy jövő közgyűlésnek érdemleg határozhasson.

Végül Oláh Károly tanácsnok felhivatik, hogy a megszerzés lehetősége tárgyában a szükséges adatokat szerezzse be.

Miről Vecsey Imre főjegyző ur, mint a jog- és pénzügyi bizottság elnöke az összes iratok kapcsán, valamint Oláh Károly tanácsnok és Roncsik Lajos főszámvévo ur határozatilag értesítetnek.

Debreczen sz. k. v. Tanácsának 1906. évi május hó 15-én tartott üléséből.

Kiadta:

Kovács József,
polgármester.

Oláh Károly,
előadó.

Jelentés

Debreczen szabad királyi város világitási vállalatának 1905-ik évi V-ik üzletéről.

Mint a csatolt számadások mutatják, az elmúlt év tiszta jövedelme 109,152 korona 95 fillér volt az előző évi 105,948 korona 31 fillérral szemben, amely eredmény megállapításánál mindama szigorú elvek érvényesültek, melyeket a törvényhatósági bizottsági közgyűlés az előző éveken is szükségeseeknek és helyeseknek talált.

A világitási vállalat vagyona 1905 december 31-én, az őrzetésre bízott 5296 korona 55 fillérről óvadékokon kívül 276 korona 82 fillér Balogh Mihály-féle alapon kívül 703,292 korona 08 fillér volt. Ezen összegből az ingatlan gyár és tartozékai 472,660 korona 81 fillért, a készpénz készlet és takarékbetétek 76,347 korona 34 fillért, a leltári készletek és követelések pedig 154,283 korona 93 fillért képviselnek. Ezeknek ellenében tartozik a világitási vállalat a városnak a takarékpénztári kölcsön még törlesztetlen részéért 160,000 koronával és a világitási alapítványért 122,808 korona 22 fillérral. Semminemű egyéb tartozásuk nincs.

1905. évi működésünk részletezésénél fel kell említenünk, hogy az év elején történt tűz és robbanás következményei teljesen el lettek tüntetve és az elpusztult épületek és gépezetek helyett sokkal jobbakk és értékesebbek állítottak fel; sőt ezzel kapcsolatban sok oly lényeges újítás és javítás foganatosítottatott, melyek különben több évre lettek volna felosztva. Mindezen kiadások teljesen leirattak ami kifejezést nyer „Vereség-nyereség” számlánk „Gyár-fentartási kiadások” rovatának szokatlanul magas voltában.

Év folyamán a város különböző helyein 2617 méter utcai vezetékét fektettünk le és 40-el szaporítottuk a lámpák számát, melyek így 915-re emelkedtek. A fogyasztóknál 1170 lángot, 81 különböző főzót, melegítőt, 24 gáz-kandallót, 4 fűrdő-gázkályhát és 3 gázmotort szereltünk fel. A légszszmérő órák száma pedig 1568-ról 1767-re emelkedett.

A légszsztermelés 1 590,300 m³volt, az emelkedés tehát 178,710 m³-12,7%. Ebből gázmérő órán át 1.139,548 m³ fogyott, el, a múlt évinél 124,223 m³-el, azaz 12,2%-al több; és ebben ismét örvendetesen emelkedett a fűtési és ipari gáz fogyasztása, mely 1905-ben összesen kerek 145,000 köbmétert ért el, az összes termelésnek 9,12%-át, míg ilyenmő fogyasztásunk a városi kezelés első évében mindössze 22,000 m³-re, az akkori termelés 2,4%-ára rugott. Az átlagos napi fogyasztás 4357 m³ (1904-ben 3857) volt. Legnagyobb volt a fogyasztás december 22-én 8340 m³, legkisebb július 9-én 2000 m³.

Utczavilágításra lámpáink összesen 2,711,925 órát égtek és 325,431 m³ gázt fogyasztottak. Megjegyezzük, hogy november és december hónapokban, a szabályzattól eltérőleg, az összes lámpák reggelig égtek a városi tanács rendelete folytán; emiatt a közvilágítás összes költsége az előirányzatot mintegy 1200 koronával tullepve, 40,671 kor. 01 fillérre került.

A légszszgyártásnál elért műszaki eredmények igen jók; a részleteket a csatolt táblázatok mutatják. A gáz minősége egész éven át a legmondosabb vizsgálatnak volt alávetve és egész évi átlagban a szabályzat szerint megkövetelt 14 gyertyafénnyel szemben 17,06 gyertyát, a 15^{mm} legkisebb nyomással szemben 42^{mm} legkisebb nyomást és a maximális 3% szénasav tartalom helyett csak 2,31%-ot tün-tetett fel: Átlagos fajujlya a levegőhöz viszonyítva 0,425 volt, kénes tisztatlanság egyszer sem fordult elő.

A 109,152 korona 95 fillér üzleti eredmény felosztására nézve tisztelettel javasoljuk, hogy abból a szabályzat értelmében fizetessék ki jutalékok fejében 10,915 korona 29 fillér. További korábbi közgyűlések határozatai értelmében a házipénztárnak adassék át 40,000 korona, mely összeg különben az 1905-ik év folyamán már be is fizetett, mint az mérlegünk „Városi világítás” rovatán fel is tün-tetett. Az ezek után fennmaradó összegből 5000 korona a rendes, 53,237 korona 66 fillér pedig az értékesítésekni tartaléka irassék, miáltal azok 25,000, illetőleg 344,568 korona 57 fillére emelkednek. Tisztelettel kéjük, méltóztassanak ezen jelentésünket és csatolt számadásainkat elfogadni és a felmentvényt megadni.

Debreczen, 1905 december 31.

A világitási bizottság.

Körner Adolf,
tanácsnok, elnök.

Debreczeni Jenő,
igazgató.

I. Mérleg-számla

Tartozik.

Főkönyvi lapszám		korona	fillér
73	Pénztár	számla	7,738 78
80	Debreczeni Első Takarékpénztár	„	60,276 83
33	Alföldi takarékpénztár	„	8,517 88
31	Óvadék	„	5,296 55
14	Légszszgyár	„	472,660 81
99	Légszszmérő kölcsönhérbén	„	23,933 80

Főkönyvi lapszám		korona	fillér
68	Légszszberendezés	„	334 01
44	Iroda berendezés	„	500 —
100	Árú készlet	„	29,198 91
77	Fuvartartás	„	200 —
92	Légszszkészlet	„	277 20
98	Köszéneladás	„	22,400 —
91	Pírzenékészlet	„	3,000 —
97	Kátránykészlet	„	6,040 —
95	Légszszeladás adósok	„	4,346 95
74	Pírzenéladás adósok	„	1,196 22
76	Köszéneladás adósok	„	8 —
96	Magánberendezések adósok	„	22,544 04
93	M. kir. államvasutak	„	72 80
94	Többek	„	230 —
36	Házipénztár	„	90 68
85	Városi világítás	„	40,000 —
		Összesen:	708,865 46

Követel.

Főkönyvi lapszám		korona	fillér	korona	fillér
47	Tartalék számla...	—	—	20,000	—
48	Légszszgyár értékcsökkenése...	—	—	291,330	91
55	Balogh Mihály munkássegély alap...	—	—	276	83
94	Többek számlája...	—	—	5,296	55
1	Debreczen sz. kir. város számlája:				
	a) Világitási alapítvány...	122,808	22	—	—
	b) Takarékpénztári kölcsön...	160,000	—	—	—
	c) 1905. é. nyereség	109,152	95	391,961	17
		Összesen:		708,865	46

Debreczen, 1905 december hó 31-én.

Frohner Géza,
könyvvizsgáló.

Szabó Mihály,
pénztárnok.

Debreczeni Jenő,
igazgató.

Körner Adolf,
tanácsnok, b. elnök.

Bechert Manó, Garda Dezső, K. Kiss József,
Oláh Károly, Szabó Kálmán, dr. Szántó Sámuel.

II. Vesztesség és nyereség számla.

Tartozik.

Főkönyvi lapszám		korona	fillér
62	Gyárfentartás számla...	51,332	87
70	Költség	„	10,346 14
78	Tisztalámpa fenntartás	„	11,599 52
79	Tiszviselő fizetések	„	13,360 —
77	Fuvartartás	„	3,706 68
38	Kamat	„	6,088 74
42	Légszsz jutalék	„	3,192 51
43	Behajthatatlan követelések	„	134 38
	1905. évi nyereség	„	109,152 95
		Összesen:	208,913 79

Könyvi
nyomtatás

Követel.

		korona	fillér
92	Légszesz számla	208,659	86
100	Áru számla	253	93
	Összesen	208,913	79

Debreczen, 1905 december hó 31-én.

Fruhner Géza,
könyvvezető.Szabó Mihály,
pénztárnok.Debreczeni Jenő,
igazgató.Körner Adolf,
tanácsnok, b. elnök.Bechert Manó, Garda Dezső, K. Kiss József,
Oláh Károly, Szabó Kálmán, dr. Szántó Sámuel.Évenkénti termelés a Debreczeni Gázipar fenn-
állása óta.

Év	Termelés	Uj szerződés.
1864-ben	m ³ 180,000	
5	188,000	
6	240,000	
7		
8		
9		
1870	319,000	
1		
2		
3		
4		
5	356,000	
6		
7	378,000	
8	381,000	
9	388,000	
1880	389,000	
1	395,000	
2	395,000	
3	415,000	
4	429,000	
5	442,000	ebből magánfogyasztásra 323,736
6	490,100	333,315
7	480,510	318,838
8	500,000	322,850
9	514,330	351,200
1890	518,660	366,362
1	509,940	394,500
2	62,570	431,640
3	669,180	493,616
4	738,080	538,428
5	752,630	552,074
6	771,130	546,430
7	772,150	560,830
8	779,620	526,265
9	798,000	571,973
1890	844,255	588,061
1	894,255	625,714
2	1,003,790	728,003
3	1,203,330	891,900
4	1,411,590	1,015,335
5	1,590,300	1,109,548

Az utcavezeték hossza, átmérője és köbtar-
talma az 1906-ik év elején.

250 mm. átmérőjű vezeték	430 m.
225 " " " "	510 "
200 " " " "	545 "
175 " " " "	210 "
140 " " " "	6,070 "
120 " " " "	1,190 "
100 " " " "	5,765 "
90 " " " "	1,945 "
80 " " " "	3,930 "
60 " " " "	2,560 "
50 " " " "	11,465 "
40 " " " "	14,510 "

Összesen 49,160 m.

melynek összes köbtartalma kerekén 305 m³.Nincsenek ide számítva az utcálművekhez és az épü-
letekhez vezeték u. n. csatlakozó vezeték, számszerint kb.
2000, melyek többnyire 25, 40 és 50 mm. átmérővel bir-
nak, összes földben fekvő hosszúság kb. 15,000 méterre, köb-
tartalmuk 20 m³-re tehető.A város nyomdavidallatának zár-
számadása.A városi nyomda, mely 1905. év január 1-én mint
önálló vállalat kezdte meg működését, az 1905. év üzleti
eredményét a következőkben terjesztette be a városi ta-
nácsoshoz:

Tekintetes városi Tanács!

A 267/14,420.—1904. bkgy. számu határozattal meg-
alkotott, kormányhatóságilag jóváhagyott s a városi könyv-
nyomda külön kezeléséről szóló szabályrendelettel Debreczen
sz. kir. város könyvnyomda-vállalatának önálló intézmény
gyanánt a kereskedelmi és ipari üzem elveinek megfelelő
kezelése rendeltetett el.Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatának az
1905. évi, mint külön kezelt, önálló intézménynek első évi
zárszámadásdát a következő évi jelentésnek kapcsán ter-
jesztjük be:Az 1905. évben Debreczen szab. kir. város könyv-
nyomda-vállalata felügyelő-bizottságának a fenti szabály-
rendelet értelmében hivatalból és a törvényhatósági bizott-
sági közgyűlés által megválasztott tagjai voltak:

Vecsey Imre főjegyző, elnök,

Oláh Károly tanácsnok, h. elnök,

Dávidházy Kálmán,

íj. Schwarz Vilmos és } választott tagok;

Szávay Gyula

dr. Dóczy Emil városi alügyész, mint beosztott jog-
tanácsos,

Ember Lajos üzletvezető és

Keresztessy István h. üzletvezető.

A nyomdai bizottság a nyomdát leltár mellett 1904
december 31-ik napján 50,000 korona leltári értékben
vette át, mely leltári érték az 1905. év folyamán, a tör-
vényhatósági bizottsági közgyűlés határozata alapján be-
szerzett új beruházásokkal 100,000 koronára emelkedett.„Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalata“
működésének megkezdétekor a kir. törvényszék által a
kereskedelmi cégjegyzékbe bejegyeztetettA már említett 50,000 korona értékű új beruházást
a nyomdai termékek gyorsabb és nagyobb mennyiségben, a
fokozottabb igényeknek megfelelő előállítására, az üzem
és versenyképesség biztosítása indokolta. Ezen célból az
„Első magyar betűöntőde részvénytársaság“-tól több mint
100 méterháza betű; s a Wörner J. és Társa budapesti
cégtől egy darab 72×108 cm. és egy 95×130 cm. nyomás
felületű gyorsajtó lett beszerezve.A nagy értékű beruházásnak s a nyomda teljes üzem-
és versenyképességének gyümölcsei már ez év folyamán
mutakoztak, mert a tisztántulí av. ref. Egyházkerülettel az
eddig Budapesten nyomtatott népközlési és középiskolai
tankönyvek nyomtatására megállapodás történt s a szer-
ződés hosszabb időre megkötöttet; továbbá a magyar
református Egyházak „Énekes könyv“-e — a Zsoltár —
kizárólag nyomtatási jogának megszerzése vágett az eljárás
folyamatban van.A nyomda-vállalat 2419 megrendelésre 118,399 kor.
35 fillér értékű nyomtatványt készített és szállított el a
megrendelőnek.A nyomda-vállalatnál íj. Schwarz Vilmos nyomdai
bizottsági tag irányítása szerint és felügyelete alatt a ket-
tős könyvvezetés bevezettetett s azt a városi számvevőség
egyik tagja a legnagyobb pontossággal végezte.

1905. évi november hó 18-án a felügyelő-bizottság a nyomdát teljes üzemében a nagyközönségnek bemutatta.

A felügyelőbizottság az 1905. év folyamán 21 ülést tartott s azonkívül a soros nyomdai bizottsági tag az ellenőrzés és felügyelet gyakorlása végett gyakran megjelent a nyomda helyiségeiben s személyesen győződött meg a vállalat helyes vezetése- és működéséről.

Az 1905. évi december hó 30. és 31-ik napján megéjtett leltáránál a nyomdai bizottság részéről Dávidházy Kálmán felügyelő-bizottsági tag, a városi tanács részéről Kondor Kálmán számvevő vett részt.

Az évi mérleg 32,077 kor. 27 fill. tiszta nyereséget mutat, mely nyereség felosztására a következő javaslatot tesszük:

A kótes követelések tartalék alapja az év folyamán 922 kor. 23 fillerre szaporodott, mely összeg egészítették ki 2000 koronára, aként, hogy a tiszta nyereségből 1077 kor. 27 fill. erre a célra fordíttassék. A tiszta nyereségből 1000 kor. a rendkívüli tartalékalap javára fordíttassék. A tiszta haszon az ezen összegek levonása után fentmaradó 30,000 koronában állapítandó meg.

Az ekként 30,000 koronában megállapított tiszta haszonból a városi nyomda külön kezeléséről szóló szabályrendelet 5-ik § a szerint 5% = 1500 korona illeti a nyomdai bizottság 5 tagját; ugyanannak 8. § a szerint 5% = 1500 korona illeti az üzletvezetőt és 5% = 1500 korona illeti a h. üzletvezetőt; ugyanannak 9. § a szerint 5% = 1500 korona illeti a nyomdai személyzetet.

A fentiek szerint összesen 6000 koronát tevő jutalék levonása után 30,000 korona tiszta haszonból fentmaradó 24,000 koronából 4000 korona a város által kölcsön adott 10,000 korona forgó tőkének 6000 koronára apasztására; s a még fentmaradó 20,000 korona tiszta nyereség a szabályrendelet 18-ik §-ának rendelkezéséhez képest a nyomda fejlesztése céljából létesítendő tartalék-alap képzésére fordítandó.

Tisztelettel kérjük a tekintetes városi Tanácsot, hogy zárszámadásunk és évi jelentésünket tudomásul venni, helybehagyni s azt a tek. törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé terjeszteni méltóztassék.

Kelt Debreczen szabad királyi város könyvnyomdai vállalata felügyelő-bizottságának 1906. évi január 9-én tartott üléséből.

Vecsey Imre,
biz. elnök.

Oláh Károly,
biz. h. elnök

Dr. Dóczy Emil,
ügyész.

Szávay Gyula,
biz. tag.

iff. Schwarcz Vilmos,
biz. tag.

Dávidházy Kálmán,
biz. tag.

Ember Lajos,
üzletvezető.

Keresztessy István,
h. üzletvezető.

Zárszámadás.

	vesztés.	korona	fill.	korona	fill.
Személyzet fizetése		44,309	99		
Személyzet lakbére		1,900	—	46,209	99
Helyiségbér		1,000	—		
Fűtés és világítás		1,819	48		
Olaj és festék		1,160	48		
Kamat		304	29		
Engedmény		202	30		

Veszteség.

	korona	fill.	korona	fill.
Vegyes költség	3,308	33	7,794	88
Leírás: felszerelésekből	3,616	27		
„ előleg	2	60	3,618	87
Nyereség			32,077	27
Összesen			89,701	01

Nyereség.

	korona	fill.	korona	fill.
Áru számlán			88,553	74
Jutalék	15	63		
Naptári hirdetési díjszámlán	1,331	64	1,347	27

Összesen 89,701 01

Vagyon.

	korona	fill.	korona	fill.
Pénztári készlet	3,919	31		
Folyószámlán elhelyezve	13,200	—	17,119	31
Adások	36,793	24		
Letét	200	—	36,993	24
Áru készlet			13,393	59
Felszerelvények értéke			85,000	—
Összesen			152,506	14

Teher.

	korona	fill.	korona	fill.
Debreczen szab. kir. város tőke számla	100,000	—		
Debreczen szab. kir. város forgó tőke	10,000	—	110,000	—
Hitelezők			9,506	14
Kétes adósok tartaléka			922	73
Nyereség			32,077	27
Összesen			152,506	14

Debreczen, 1905 december 31-én.

Ember Lajos,
üzletvezető.

Keresztessy István,
h. üzletvezető.

Vecsey Imre,
elnök.

A nyomdai felügyelő-bizottság:

Oláh Károly, iff. Schwarcz Vilmos, Dávidházy K.,
Szávay Gyula, dr. Dóczy Emil,
jogtanácsos.

Hirek.

— A fazekascseh emlékei a városi muzeumban. Hajdan virágzó debreczeni kézművéség, a fazekas mesterség számos régi emléke került újabbban a városi muzeumba, a még ma is fennálló fazekas ipartársulat önkéntes elhatározásából. A társulat elnökei Tóth Bálint és Katona József urak letétül átadták a fazekascseh 1715-beli ártikusait, több rendbeli jegyzőkönyvet, régi pecsétnyomját s táblákat, valamint a legénytársaság törvényeit. A csehládát s táblák egyelőre még megtartották maguknál. Ezenek kívül Tóth Bálint 3 díszes, igen nagy őrsöt, 1 leleményes formájú agyag kulcsot, 1 nagy tálát és egy csuprot ajándékozott a muzeumnak. Együttal be-számolok az április 15-től május 13-ig érkezett egyéb ajándékokról és szerzésekről. I. Könyveket, kéziratokat ajándékoztak: Farkas Andor ur Bernáth családot érdeklő levelet; Glüek Sándor tanuló amerikai hírlapokat; dr. Kardos Samu ur az 1843—44. évi országgyűlés fő-rendiházának naplóját; Kozma Mihály ur régi kórajtot; dr. Liszka Nándor ur most megjelent néprajzi művét; Lőkövits Arthur ur több rendbeli fizetést. Muzeumok és könyvtárak országos szövetsége hasonlóképen; Thamassy Béla régi útlevelet; dr. Vida Mihály né régi polgári oklevelet. II. Régiségeket és pénzeket: Kleinfeller Károly ur 1849-beli postagolyót; Komlóssy Miklós ur 1792-ben készült tulipán-

nos ládát s egy hasonló régi tulipános tetőtűt, Kőrös Gyula utazás marékját, pecsenyénis nyársát hozzávaló vasmarokkával és pisztolyt; Lőkőcsényi Arthur ut Bihar-Torda tájáról bronz ékét; Rosnayi Kálmán ut Budapestről, Prielle Kornélia esküvői kékül több darabot, amit már eddig publikáltak; Vercsey Andrást is a Balogh-telep legújáiban talált apácaudvarokról íveg-csoát és kő-gyöngyöket (65 darab), élelmiszeredekket; karabély jászait, holtított rőzsemézt és pizenéket; Gabányi Piroška K. a Karona János, Kleinfeller Károly, Thomágy Béla urak; Paragó Imre, Kovács János és József, Lázaro Sándor tanúk régi pizenéket, Kosutha bankókat. III. Neprijaz túrnyakat; Erdényi asszony és Nagy Sándor cipészemléket. 1—1 régi újkort. IV. Képviseletek és ásványokat: Smolcsics Mihály tántó és Juhász György urak; Vétel után is több érdekes tárgyval szerencsülök látnak a múzeumban. A városról közt legérdekesebb egy osztályú vas, amely 1565-ben készült és németes címereket ábrázol. — Dehreczen, 1906 május 14. A múzeum óra.

— A délutáni hivatalos órákról. Mig más városokban a különböző hivatalokban ugyasólván mindenki helyesnek tartja a délutáni hivatalos órák megszűntetését, addig nálunk ez a kérdés csak nehezen jutott előre. Lapunk már lével eszedt kimutatta a délelőtti órák tartásának előnyeit és hogy nem elszigetelve állottunk ezen véleményünkkel, igazolják az egyes tanintézetek igazgatóságától beérkezett szülői vélemények, melyek nagy arányban nyilatkoznak meg a délelőtti tanítás behozatala mellett. Annyit megengedünk, hogy ebben a kérdésben egyöntetűen kell eljárni a hatóságoknak és tanintézeteknek, mert csak az ily eljárás vezethet eredményre, nem sértvén a különböző érdekeket. Amak idején kimutattuk a rendelkezésünk álló számadatokból, hogy a délutáni hivatalos órák megszűntetése a városnak nagy megtakarítást eredményezne világi és füzeli anyagokban. De ettől eltekintve, tévednek azok, akik azt állítják, hogy a közönség nagy része a délutáni órákban végti ügyes-bajos dolgait a városában, mert bizony-bizony edes-keves azok száma, akik nyáron a nagy meleg és télén a korán beálló sötétség dacára délután jönnék a városárára ügyes-bajos dolguk elvégzésére, függő ügyeik lebonyolítására. De még ha így volna is, a nagy közönség leessenek hozzájárulásokhoz, hogy délelőtti ügyeiket fennmaradjon a városában. Ha a többi városokban ez a reform bevált, miért ne válnék be nálunk is, ahol már egyes hivatalok évek óta nem tartanak délután — különösen a nyári hónapokban — hivatalos órákat. Úgy tudom, hogy emiatt nem merült fel egyetlen egy esetben sem pártasz a közönség köréből, elvívéseltán munkás nem maradt, azaz a délutáni hivatalos órák eltörlésének kárát nem vallotta senki a közönség, sem a hivatal. Nőzetünk tehát az, hogy mivel a városi tanácsnak jogában áll a hivatalos órák ilyen vagy meolyan formában való beosztása, igen boldogan csatlakodott, ha egyelőre a nyári hónapokban, talán kísérletképpen június hó 1-étől szeptember 15-ig a délutáni hivatalos órákat megszüntette.

— Figyelmeztetés Kanadában „The Home Seekers Land and Colonization Company Limited” cég alatt egy föld parcellázás és telepítő részvénycsarnság alakult, melynek czéja a földmivel és gazdalkodássegít Kanadában leendő kivándorlókra és telepítésre buzdítani és olelőn vásárolt földterületeket nagy haszonnal hidekény közönségnek eladni. Nehogy ebből bárkinek is kára származzék a fentiekre a város lakosságát ezenél figyelmeztetem és felvilágosítom arról, hogy a cég által előadás szánt földterület a tengerparttól több ezer kilométer távolságra fekszik és hogy az ottani éghajlati viszonyok honosainkra annyiban nagyon kedvezőtlenek, mivel a tél majdnem 7 hónapig tartó, sord s nagyon hideg. Dehreczen, 1906 május 10. Kódes József polgármester.

— Meghívó. A magyar védő-egylet nő osztálya a megyeház nagy termében e hó 16-án délután 3-órakor választmányi ülést tart. A tagok tisztelettel meghívattak, Wessprényi Zoltánné, a női osztály elnöke. Sesztina Jenő, a helyi egylet elnöke.

— Új dandárparancsnok. A dehreczeni honvéddandár új parancsnoka gróf Marenzi Ferenc valahai őrnagy, edonári és királyi kamarás, vezérőrnagy hírtől ezen este érkezett Dehreczenbe. Az új dandárparancsnoknál, akinek tiszteletére díszöséget állítottak, hírtől este tisztelegtek a helybeli főurak katonatisztek.

— Agrárök hó 15-én megnyitja a nagyerdői gyűjtőerdő Hónyan városk városmunka is, akik emiatték, először karcra mesterségre idegenek, tengerpartú áldozat, bebűtő a hideggyűjtőmódert egy nagy használatnak a Nagyerdő, hol a virággyűjtőm minden modern eszközök, a fűrdőbűtő elismert szakmunkása, felkészítetes gyűjtő-kezelése rendelkezésükre áll. A fűrdőbűtő Balkányi Elné dr. János a legújabb állatészlelési tárgya tena a fűrdő, nagy költséggel felszerelt az a modern higiénia minden eszközével és oly csevegő aron karakthartha magát mindenki, mint sehol a világon. A virágalkalmazás gyűjtőerdőben, németország, akik és időtartam tekintetében oly sok változatosságot enged, hogy azt a legújabb bűtő betegségekkel eseményre alkalmazhatják. Altartam a virággyűjtőm eddig leg érdekelő és erőteljes hat. Az anyagokra fokozatosan az idegrendszerkedvelő betöltésével által a beteg szerveknek megváltozott működésük szertek elő. Sem fiatalok, sem öregek nem záródó ki a hideggyűjtőmódert, a fiatal szervezet erőteljesen fejlődik és gyarapszik mellette, míg a megöregedő korban a kanyarító erőket lefedődik és a lassan működő szerveket felbűtő. Eredményes alkalmazható tehát a virággyűjtőm és annak különböző alakai. 1. Sajnos betegségek által gyűjtőerdőkhöz. 2. Eredményes és edzés szempontból a legérdekesebb kanyaró (diapir) aron való alkalmazás. 3. Tipikusnak zavartalan u. m. versengésére, a nagyok, költészet, költészet, gyűjtés, és a kultúrával. 4. Gyűjtő-telek és más betegségek. 5. Vérteljesen zavartalan, vérteljes és aranyos barátságok. 6. Kéness és idegpatológiák. 7. Az idegrendszer megbetegedése, a neurasthenia, amely sokoldalú jelenségek, u. m. a fűrdő, szédülés, fejfájás, levertség, szédülés és testi kimerülés, álmatlanság, azoma ideg szabálytalanság, a gyomor, tel és nem szervek neozathemáziák, hysteriák. Belsővel betegek, szédülés és hidegesség állapotok. — A nagyerdői ideggyűjtőmódert mindenki elcsiszolt beosztására, kevesek öklénis pathozon láttak alkalmas tényező a vállalkozás sikerre hasznosítara. Füzővel szűrtől eseményt vég a fűrdőket az árák másrészték. Övelet feljegyel. Az internet egész nap nyitva tartanak d. e. 9 óráig és d. e. 5—8 óráig; máskor d. e. 9 óráig d. u. 5 óráig. Kiki keressék meg elevenített egészséget a nagyerdői hideggyűjtőmódert.

78—1906. szám.

Arlejtési irtdetmény

a városi szőnygház tagjainak f. 1906. évi ruházati szükségleteinek kifizetésára.

A tekintetes városi tanács f. évi 1867. sz. határozatában nyert utasítás folytán a következő ruházati cikknek beszerzésére f. évi május hó 29-én d. e. 11 órakor, a városbanál levő hivatalos helyiségemben, nyilvánosan felbontandó zárt ajánlati verseny (árgyalás) hirdetek; a. m.: 30 azaz Harmusz darab téli also kabát, 60 azaz hatvan darab téli nadrág, 40 azaz Negyven darab nyári szabony, 60 azaz Hatvan darab nyári nadrág, 200 azaz Kettőszáz darab férfi ing, 200 azaz Kettőszáz darab lábravaló; továbbá a szőnygházal 3 felnyitól részére szükséges nyári szőnyeg szűnyeg, mellény, nadrág.

A szűnyegekről és viszonzóal a minta felsősz szerint állapítható meg és többféle szövet és vászon mintával is lehet pályázni. Minden mintával az ár és az áronpedmény szűnyeg és számmal kitűzendő, az ingek és lábravalók szeme fehér, a nyári ruhák színe a jelenlegiben hasonló; a téli ruhák színe vagy a jelenlegihez hasonló, vagy sötétkék, sötétbarna és sötétzürke lehet. A ruhák alakja, szabása, belsője stb. a jelenleg használtakhoz hasonló legyen.

A zárt ajánlatok lepecsételve, a felbontásra kitűzött fenti határidőig, a városház, emelet 25. sz. szobájában adandók be, a hivatalos órák alatt.

A téli ruhákra beandandó ajánlatok 200 korona, a nyári ruhákra és a felsőruháakra beandandókhoz pedig 100—100 korona bázatpénz esztalando késpénzben, helybeli takarékpénztári betét könyvben, vagy óvadékképes értékpapírban, mely összeg a szállítási elnyerőse osztán óvadékkal a vállalati összeg 10%, ára egyeztetendő ki. — Ajánlattevő ajánlatával f. évi június hó 29-ig kötelezettségben marad.

A tanács fentartja magának a jogot, hogy a tett ajánlatok közt szabadon válasszon.

Hányos, pót vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Dehreczen, 1906 május hó 12-én. Oláh Károly, titkárságok, a szőnygházal igazgatója elnöke.